

Όχι στα δίδακτρα στα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών, κατάργηση των διδάκτρων στα μεταπτυχιακά

Μετά τη δημιουργία του πρώτου προπτυχιακού προγράμματος σπουδών με δίδακτρα από τη Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ, παίρνει σειρά η Ιατρική Σχολή του ΑΠΘ με ίδρυση αντίστοιχου προγράμματος. Το πρώτο ιδρύθηκε με τους «νόμους Γαβρόγλου» ενώ το δεύτερο με το «νόμο Κεραμέως». Το προπτυχιακό πρόγραμμα της Ιατρικής του ΑΠΘ, διακηρύσσει ότι θα λειτουργήσει από τον Σεπτέμβριο του 2020 για αλλοδαπούς φοιτητές, με το υπάρχον προσωπικό και τις τρέχουσες υποδομές του τμήματος Ιατρικής. Προβλέπει δίδακτρα ύψους 17,000€ ετησίως (ήτοι 102,000€ για το σύνολο της εξαετούς φοίτησης).

Η υπουργός Παιδείας μίλησε για το ενδιαφέρον αρκετών άλλων Πανεπιστημίων για αντίστοιχες «πρωτοβουλίες». Ήδη έχουν δρομολογηθεί οι διαδικασίες δημιουργίας τέτοιων τμημάτων στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας (ΔΙ.ΠΑ.Ε.). Αναμφισβήτητα, η ίδρυση προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών με δίδακτρα απλοποιείται και διευκολύνεται με τον πρόσφατο αντικειμενικό νόμο της κυβέρνησης ΝΔ που, με όχημα την ίδρυση και λειτουργία ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών, εμβαθύνει ακόμη περισσότερο την ιδιωτικοοικονομική λειτουργία των ΑΕΙ.

Με κοινό παρονομαστή την εργαλειοθήκη του ΟΟΣΑ και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, τόσο η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ πριν, όσο και της ΝΔ τώρα, οδήγησαν και οδηγούν την Ανώτατη Εκπαίδευση στην υποταγή στους νόμους της αγοράς, στην πλήρη εμπορευματοποίηση. Η συνταγή είναι γνωστή: η ακραία υποχρηματοδότηση, διαμορφώνει περιβάλλον, τόσο εντός των ΑΕΙ όσο και στην κοινωνία, αποδοχής ως δήθεν αναγκαιότητας την αυτοχρηματοδότηση των ΑΕΙ, που εντέλει μεταφράζεται στην μεταφορά του «κόστους» λειτουργίας της εκπαίδευσης στους εργαζόμενους και τις λαϊκές οικογένειες.

Η ίδρυση των πρώτων προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών με δίδακτρα αποτελεί προπομπή γενίκευσης των διδάκτρων. Η εξέλιξη αυτή θα βαθύνει ακόμη περισσότερο τους ταξικούς φραγμούς στην εκπαίδευση, συνιστά πράξη εχθρική στα συμφέροντα του ΔΕΠ, των εργαζομένων στα ΑΕΙ, των φοιτητών και των λαϊκών οικογενειών, καθώς:

- **Διαμορφώνει το έδαφος περαιτέρω υποβάθμισης του επιπέδου σπουδών**, ειδικά στα προγράμματα χωρίς δίδακτρα. Οι υπάρχουσες, ανεπαρκείς κατά κανόνα, υποδομές θα «αξιοποιηθούν» στα ξενόγλωσσα προγράμματα και το υπάρχον διδακτικό προσωπικό θα οδηγηθεί σταδιακά στο οικονομικά πριμοδοτούμενο έργο των προγραμμάτων με δίδακτρα, σε βάρος της διδασκαλίας-έρευνας-εκπαίδευσης στα «δωρεάν» προγράμματα σπουδών.
- Ανοίγει την κερκόπορτα για **γενίκευση των διδάκτρων σε όλα τα προπτυχιακά προγράμματα**, καθώς ανοιχτά ομολογείται ότι τα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών αργά ή γρήγορα, παρακάμπτοντας τα όποια «κωλύματα» του άρθρου 16, θα προσφέρονται και σε Έλληνες φοιτητές προκειμένου να συμβαδίζουν με το «Ευρωπαϊκό κεκτημένο»!
- Στο όνομα της οικονομικής και διοικητικής αυτοτέλειας, τέτοια προγράμματα ενισχύουν τη λογική της αναζήτησης πρόσθετων εσόδων εκτός κρατικού προϋπολογισμού, μέσα από “θεσμικούς” τρόπους, όπως π.χ. μέσω χορηγιών, συμπράξεων με επιχειρήσεις κ.λπ. Καταλήγουν να δικαιολογούν την πετσοκομμένη χρηματοδότηση των πανεπιστημίων από το κράτος, με ευθύνη όλων των κυβερνήσεων, και να **στηρίζουν την προώθηση του αναπροσανατολισμού του περιεχομένου των σπουδών κατά τις επιταγές της αγοράς, με σπουδές “κατά παραγγελία” και έμφαση στις δεξιότητες μιας χρήσης**

Η συγκεκριμένη εξέλιξη δεν συνιστά βεβαίως κεραυνό εν αιθρία. Έρχεται να προστεθεί στην ήδη υπάρχουσα λειτουργία της συντριπτικής πλειοψηφίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) σε ανταποδοτική βάση. Για παράδειγμα, στην Ιατρική Σχολή του ΑΠΘ τα 28 από τα 32 ΠΜΣ λειτουργούν με δίδακτρα, αλλά και σε αντιστοιχία με τη χρηματοδότηση και το προσανατολισμό της ιατρικής έρευνας στις ανάγκες των επιχειρήσεων στο κλάδο του φαρμάκου και της βιοϊατρικής τεχνολογίας.

Οι φοιτητές, οι διδάσκοντες, οι νέοι ερευνητές και το διοικητικό προσωπικό των ιδρυμάτων έχουν πείρα από τα ανταποδοτικά ΠΜΣ, όπου:

- Οι **μεταπτυχιακοί φοιτητές** πληρώνουν επί της ουσίας το κόστος σπουδών των προπτυχιακών, καλύπτοντας με τα δίδακτρα τους σχεδόν εξ ολοκλήρου τον προϋπολογισμό αρκετών τμημάτων για εξοπλισμό, αναλώσιμα αλλά και διδακτικό προσωπικό. Φοιτητές δεν ολοκληρώνουν τις σπουδές τους ή και διαγράφονται όταν τους λείπει μια δόση πληρωμών, ενώ καλούνται να καλύψουν κανονικά τα δίδακτρα εν μέσω πανδημίας και μη ολοκληρωμένης εκπαιδευτικής λειτουργίας. Αντικείμενα σπουδών βασικής έρευνας έχουν αντικατασταθεί από αντικείμενα “που πουλάνε” ή υπόσχονται εργασιακά δικαιώματα, ώστε να δικαιολογούν πολύ υψηλά δίδακτρα. Το περιεχόμενο σπουδών υποβιβάζεται, στρέφεται προς τις δεξιότητες και μαθήματα «υψηλής ζήτησης» μεταφέρονται από το προπτυχιακό στο μεταπτυχιακό.
- Το **διδακτικό προσωπικό** συχνά διδάσκει σε πολλά ΠΜΣ ώστε να καλύψει μέρος των μνημονιακών απωλειών στο εισόδημα του, το οποίο θα καταβάλλει στις σπουδές των παιδιών του, με αποτέλεσμα την εντατικοποίηση και ένα χαμηλότερο επίπεδο ζωής. Το ακαδημαϊκό περιεχόμενο των συνελεύσεων τμημάτων για τα ΠΜΣ έχει αντικατασταθεί από συζητήσεις οικονομικής διαχείρισης έργων του ΕΛΚΕ. Το μέλος ΔΕΠ καλείται να λειτουργεί ως επιχειρηματίας, να επιλέγει συνεχώς ανάμεσα στην οικονομική βιωσιμότητα ενός ΠΜΣ και το επίπεδο σπουδών του.
- Το **διοικητικό προσωπικό** που καλύπτεται από τη ιδιωτικοοικονομική λειτουργία των ιδρυμάτων, έχει ανύπαρκτα εργασιακά δικαιώματα, είναι χαμηλόμισθο, βάσει συμβάσεων ορισμένου χρόνου και καλύπτει συχνά τα κενά διοικητικών ελλείψεων των ιδρυμάτων.

Τα παραπάνω δείχνουν την ενιαία επίθεση των προηγούμενων και της τωρινής κυβέρνησης στις εκπαιδευτικές ανάγκες των λαϊκών στρωμάτων και τα εργασιακά δικαιώματα των μελών της Πανεπιστημιακής κοινότητας. Απαιτείται άμεση και ενιαία απάντηση από τα μέλη ΔΕΠ, το διδακτικό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό των Πανεπιστημίων, τους φοιτητές και τους νέους ερευνητές, απαιτώντας, όχι επιστροφή στο παλιό Πανεπιστήμιο, αλλά:

- **Ένα σύγχρονο Πανεπιστήμιο με αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν Παιδεία, επαρκές προσωπικό, με αποκλειστικά κρατική χρηματοδότηση στο ύψος των σύγχρονων αναγκών.**
- **Κατάργηση όλων των διδάκτρων σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα, απόσυρση των αντεκπαιδευτικών νόμων ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ.**
- **Περιεχόμενο σπουδών με βάση τις ανάγκες της επιστήμης και του λαού και όχι τις “μιας χρήσης” απαιτήσεις των επιχειρήσεων.**

ΔΗΠΑΚ ΑΕΙ, Ιούνης 2020